

KAIRASYDÄNTEN JA MUIDEN MATERIAALINÄYTTEIDEN ARKISTOINTI

1 Ohjeen tarkoitus

Kaivoslain (621/2011, 15 §; kumottu kaivoslaki 503/1965, 19 §) mukaan luvanhaltijan on malminetsintäluvan tai valtausoikeuden raukeamisen tai peruuttamisen jälkeen toimitettava kaivosviranomaiselle tutkimustyöselostus, tutkimukseen liittyvä tietoaineisto ja edustava osa kairasydämiä. Kaivosviranomaisena toimii Turvallisuus- ja kemikaalivirasto (Tukes).

Tällä ohjeella Tukes selventää kaivoslain (621/2011, 15 §; kumottu kaivoslaki 503/1965, 19 §) ja valtioneuvoston asetuksen (391/2012, 6 §) tietoaineistojen toimittamista ja kairasydänten arkistointia koskevia vaatimuksia. Tässä ohjeessa Tukes esittää yleiset periaatteet ja tarkentavat ohjeet kairasydänten ja muiden näytemateriaalien sekä niitä koskevien tietoaineistojen arkistointia koskevan esityksen laatimiseksi ja aineiston toimittamiseksi kairasydänarkistoon.

Tätä ohjetta voidaan soveltaa myös arkistoitaviksi haluttaviin uranäytteisiin sekä muihin ja arkistointikelpoisiin tutkimuksissa syntyneisiin geologisiin näytteisiin.

2 Ohjeen sitovuus

Tämä ohje on tarkoitettu luvanhaltijan sovellettavaksi siinä vaiheessa, kun malminetsintälupa tai valtausoikeus on rauennut tai peruutettu.

Kaivoslain (621/2011, 14 ja 15 §) mukaan malminetsintäluvan haltijan tulee toimittaa Tukesille tutkimustyöselostus, tutkimukseen liittyvä tietoaineisto ja edustava osa kairasydämistä puolen vuoden kuluessa luvan raukeamisesta tai peruuttamisesta.

Kumotun kaivoslain mukaan (503/1965, 19 §) valtausoikeuksien haltijan on toimitettava vastaava aineisto Tukesille yhden vuoden kuluessa oikeuden päättymisestä tai peruuttamisesta.

3 Kairasydänten arkistointiesityksen laadinta

Arkistoinnin tarkoituksena on varmistaa, että tutkimustöistä saatu arvokas tietoaineisto kerätään talteen ja voidaan tarvittaessa hyödyntää myöhemmissä tutkimuksissa. Käytännössä Tukes osoittaa näytemateriaalin tallennettavaksi Geologian tutkimuskeskuksen (GTK) ylläpitämään valtakunnalliseen kairasydänarkistoon.

Valtioneuvoston asetuksen (391/2012, 6 §) mukaan luvanhaltijan tulee tehdä Tukesille arkistointiesitys tallennettavista ja hävitettävistä näytteistä.

Näytteiden seulomisessa ja tallentamisessa noudatetaan seuraavia Tukesin antamia periaatteita:

1. Yksittäiset kairasydämet ja kairausprofiilit arkistoidaan.
2. Malmiesiintymiä ja mineralisaatiovyöhykkeitä lävistävät kairasydämet arkistoidaan pääsääntöisesti kaikki lukuun ottamatta kohteita, joista on olemassa lukuisia edustavia leikkauksia tai pääprofileja.
3. Geologisesti edustavat ja ainutkertaiseksi katsotut kairareivät ja kairausprofiilit arkistoidaan.
4. Malmiesiintymien inventointi- ja tuotannonohjauskairauksissa syntyviä kairasydämiä ei pääsääntöisesti arkistoida elleivät ne kuulu edellä mainittuihin ryhmiin (1-3).
5. Tutkimusalueella olevista lähekkäisistä ja toisiinsa rinnastettavista kairausprofileista arkistoidaan vain edustava otos.

Luovutettava materiaali toimitetaan arkistointikelpoisessa kunnossa huomioiden seuraavat Tukesin ohjeet:

1. Näytteet ovat arkistointikelpoisissa säilytyslaatikoissa.
2. Laatikot tulee toimittaa numerojärjestyksessä. Numerointi tulee tehdä laatikoiden sivuille ja päälle.
3. Ensimmäiseen laatikkoon tulee merkitä reikätnunus, reiän koordinaatit, karttalehti, kairaussuunta ja kaltevuus. Lisäksi laatikoissa tulisi olla merkintä kairauksen aloitus- ja lopetuspäivämäärästä sekä kairauksen tekijän nimi.
4. Kairauksen yhteydessä merkittävä syvyysvälinumerointi tulee olla selkeästi luettavissa ja mahdolliset poikkeamat, kuten kivien epäjärjestys laatikoissa, tulisi merkitä laatikoihin.
5. Toimitettavan materiaalin mukana tulee olla luettelo luovutetusta materiaalista. Luettelo voidaan toimittaa kairasydänarkistoon digitaalisessa muodossa.
6. Arkistoitava materiaali tulee esittää selkeästi myös kaivosviranomaiselle toimitettavassa raportissa ja siinä olevissa taulukoissa.

Tukes voi seuloa luvanhaltijan esityksen perusteella arkistoitavaa materiaalia tai pyytää luvanhaltijaa karsimaan näytteitä ja päivittämään esitystään kairasydän-

ten jatkosäilytyksestä ja hävittämisestä. Tukes voi käyttää GTK:n asiantuntijapalveluja apunaan näytemateriaalin arkistointia koskevissa päätöksissä.

Tukes voi kairasydänten arkistointiesityksen perusteella edellyttää luvanhaltijaa korjaamaan luovutetussa materiaalissa havaitut arkistointiin vaikuttavat virheet ja puutteet. Tukes voi myös pyydetessä antaa luovutetusta materiaalista lisätietoja.

Tukesin hyväksytyä kairasydänten arkistointiesityksen ja GTK:n puolelta sitä, luvanhaltija toimittaa arkistoitavan materiaalin omalla kustannuksellaan GTK:n valtakunnalliseen kairasydänarkistoon Lopelle, jollei toisin sovita.

Materiaali luovutetaan viimeistään kuuden kuukauden kuluttua arkistointiesityksen hyväksymisestä. Luvanhaltijan ottaa yhteyttä kairasydänarkistoon ennen arkistoon hyväksytyjen kairasydänten toimitusta ja sopii toimitusjärjestelyistä GTK:n ohjeen mukaisesti.

Kairasydänten ja muiden näytemateriaalien arkistointiesitys toimitetaan Tukesiin osoitteeseen:

Turvallisuus- ja kemikaalivirasto (Tukes), Rovaniemi
Valtakatu 2
96100 ROVANIEMI

4 Lisätiedot

Lisätietoja tästä ohjeesta antaa Turvallisuus- ja kemikaalivirasto:

Ilkka Keskitalo
ylitarkastaja
etunimi.sukunimi@tukes.fi
0504323759 tai

kaivosasiat@tukes.fi
Kaivosrekisterin neuvontapuhelin, puh. 029 6052 127

5 Voimaantulo

Tämä ohje perustuu kaivoslakiin (621/2011) ja valtioneuvoston asetukseen (391/2012). Ohje on voimassa toistaiseksi ja ohjeen viimeisin, voimassaoleva versio on tulostettavissa Tukesin Internet-sivuilta **www.tukes.fi**.

Ylijohtaja Seppo Ahvenainen

Johtaja Päivi Rantakoski